

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. január 21

Csütörtök.

XXIII. évfolyam 6. szám.

Felolós szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hármas sorosért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyilttér díja előre fizetendő.

Huszonkét esztendő.

Isten kegyelméből immár 22 esztendő múlt áll a „SZÉKELYFÖLD” mögött: tehát majdnem egy negyedszázadnyi idő óta szolgálja kis lapunk Kézdivásárhely város és vidékének s az egész székelyföldnek érdekeit, híven, becsületesen és hazafiasan.

Ez a 22 esztendő múlt fényes bizonyága kis lapunk helyes politikai irányának, de egyszersmind s első sorban annak a készséges, buzgó támogatásnak is, melylyel lapunkat a nagyközönség ily hosszú idő alatt állandóan megajándékozta. Ez a támogatás, a közönség kitüntető bizalma és ragaszkodása képezi jó vőre is lapunk fennállásának legbiztosabb alapját, ezt kérjük az újra is tisztelt előfizetőinktől és munkatársainktól.

Lapunk politikai iránya jövőre is a régi marad. Mint a Deák Ferenc böles és szabadelvű politikájának igénytelen szószólója, a szabadelvű eszméknek lesz lapunk bár egyszerű, de hűséges harcosa ezután is és ebben a keretben a székely faj iránti lángoló szeretetünk egész melegével, szent lelkesedéssel fogunk Székelyföld s különösen a város és vidékének szellem és anyagi megerősödésért küzdeni mindig tárgyilagosan sohasem személyeskedve és egy percre sem tévesztve szem elől a szigorú igazságot.

Ehhez a munkához kérjük a közönség szíves támogatását, a midőn előfizetésre hívjuk föl. Az előfizetési díj jövőben is:

egész évre 10 korona,
fél évre 5 „
negyed évre 2 „ 50 fillér.

Lelkesek és tanítók kedvezményes áron rendelhetik meg lapunkat.

Hazafias üdvözléssel:
a „SZÉKELYFÖLD”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Születésünk — adósság.

(— z—y.) „A haza minden előtt!” „Magyarország nem volt, hanem lesz!” oly jelszavak, melyek nemzetünk nagyjainak mérhetetlen fajszeretetéből fakadva — kitörülhetetlenül vésődtek be minden magyar lelkébe és ott élni fognak, a míg csak a „négy folyó mentén” egy magyar szív dobog.

Ily erős fajszeretetet adta gróf Lázár István ajkaira a szót, midőn Maros Torda vármegye főispáni székhelyében ezen kijelentést tette: „születésünk egy mérhetetlen adósság keletkezése szeretett hazánk iránt, melyet soha sem tudunk megfizetni.”

Ha e kijelentés mélyére kívánunk tekinteni, ha magyar szívvel és magyar ésszel latoljuk annak jelentőségét, önkéntelenül el kell ismerjük, hogy csak a magyar hazaszeretletben megedzett dicső ősök méltó ivadékanak ajkairól hangozhatott el ily kijelentés, mely a leglángolóbb hazaszeretet ismérvét rejti magában.

Kozmopoliták! kik az „ubi bene, ibi patria” elvét valljátok, — gr. Lázár Istvánnak eme kijelentéséből tanuljatok hazaszeretettel! Vessétek szíveitekbe Maros-Torda vármegye székházának ódon falai között egy ősi székely főnemes család sarja által elmondott jeligét: hogy „születésünk egy mérhetetlen adósság keletkezése szeretett hazánk iránt, melyet soha sem tudunk megfizetni” — és akkor bizonyára ti is más színben látjátok a hazaszeretettel.

Al-apostolok! kik a nemzet szószólóivá töltötök fel magatokat és a politikai helyzet bonyodalmainak kizsákmányolásával bénává tettétek a parlament békés munkaságát, — tanuljatok gr. Lázár Istvántól igaz és mélyeséges hazaszeretettel.

Jusson eszetekbe, hogy szeretett hazánk iránt születésünk által keletkezett adósságunkat soha sem tudjuk megfizetni, még a komoly és szakadatlan munkasággal sem. Ne fecséreljétek az ország drága idejét és pénzét üres frázisokkal, minden siker nélküli erőmegfeszítéssel és a nemzet előtt már gyűlöltté vált akarnokságokkal.

És minden igaz fia e hazának, vesse kitörülhetetlenül szívébe gr. Lázár István e kijelentését, mely méltán sorakozik nemzetünk nagyjainak jelmondatai mellé és a melyet, ha minden magyar szem előtt tart, akkor beteljesül a „legnagyobb magyar” jövődőlése: „Magyarország nem volt, hanem lesz”...

Székelyföldi munkásközvetítés. Folyó hó 15 én Makfalva Géza földmívelésügyi miniszteri államtitkár elnöklése alatt a székelyföldi munkásközvetítés ügyében értekezlet volt a földmívelésügyi miniszteriumban. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a Székelyföld munkás népének itthoni elhelyezésére s ezzel a romániai kivándorlás ellen-súlyozására külön székelyföldi munkásközvetítés lesz szervezendő, mely munkásközvetítés úgy az ipari és kereskedelmi, mint a mezőgazdasági munkások elhelyezését foglalja. S tekintettel arra, hogy eme székelyföldi munkásközvetítésnél a munkások egyszerű elhelyezésén kívül a székelységet érintő különleges szempontok is mérlegelendők, szükségesnek mondotta ki az értekezlet, hogy az a székely akció körébe vonassék, a kivétel a marosvásárhelyi székelyföldi miniszteri kirendeltségre bízassék, melynek kebelében ezek szerint külön az ipari és kereskedelmi és külön a mezőgazdasági munkások elhelyezésére munkásközvetítő osztály lesz szervezendő.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőházban január 18-án folytatták a vitát az ujoneok megajánlásáról szóló törvényjavaslat fölött.

Buzáth Ferenc, báró Kaas Ivor és Várady Károly beszélték a törvényjavaslat ellen. Ezekután Molnár Jenő interpellált a postások pótléka tárgyában.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy a munkálatok halmaza miatt késétt a pótlék kiutalása. Kedden a vitát tovább folytatták. Előbb zárt ülés volt. Zárt ülés után Udvarý F. beszélt a javaslat ellen.

Háromszék vármegye népoktatásügye.

— Csánki Gyula kir. tanfelügyelő havi jelentése. —

December hó folyamán 477 ügydarab vétetett hivatali ígtatókönyvemben külön szám alatt ígtatóra s e számmal az 1903. év folyamán beérkezett és külön szám alatt ígtatóra vett ügydarabok száma 5298-ra emelkedett.

Ezen ügydarabok az e hó folyamán postára adott 1057 kiadványban jobbra mind el is intéztettek, úgy, hogy elintézetlenül csupán 35 ügydarab jött át az 1904. évre.

Mint a köziz. Bizottság tanügyi előadója december hó folyamán 150 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett; a köziz. bizottság mult évi 3512 ügydarabja közül pedig 1594 lett hivatalom által feldolgozva.

Hivatalom e keretben mozgott közigazgatási munkásságának általánosabb jelentőségű tárgyai első sorban a köziz. bizottsági ügydarabok ellátása s ezek között az iskolai költségvetések megállapítása, — a számadások jóváhagyása s ezek során a eselőkívó hátrálók felhajtása, a hátrálékos tanítói illetmények behajtása, a községi faiskolák ügyeinek rendezése, a nyári menedékházak 1904 évi költségvetésének megállapítása, 1903. évi fentartási költségeinek elszámoltatása; továbbá a községi előjáróságoknak a beiskolázás és az iskolakötelesek rendszer feljártása körüli feendőkre vonatkozó kötelességteljesítés szempontjából való ellenőrzése, az iskolába járó növendékek tankönyvszükségletéről való gondoskodás, a tanítói havi jelentések és a gondnoksági és iskolaszéki havi ülésekről beterjesztett jegyzőkönyvek alapján szükséges intézkedések megtévése, a tanítótestület uzenői közgyűlésében résztvevő állami tanítók napi- és fuvardíjainak megállapítása, a begyűjtött areképes igazolványok felterjesztése, a 30 filléres tanítói nyugdíj alaphoz való hozzájárulási díjakra vonatkozó kimutatások összeállítása, (mindennapi iskolába jár mintegy 15,500 gyermek), a január hóban esedékessé vált államsegély-nyugták láttamozása és az állami és községi tanítók első harmadik jelentéseinek átvizsgálása s az ezek alapján szükséges intézkedések megtévése voltak.

Iskoláink december havi állapota általában zavartalannak mondható, a tanítás ragályos betegségek miatt fennakadást nem szenvedett sehol.

Nagyobbmértű változások a tanítók számában sem fordultak elő.

Az üresedésben volt tanítói állomások közül betöltötött az ozsdolai róm. kath. iskolánál évek óta betöltetlenül volt 3 ik állomás s így ma már 5 tanítóval működik ez az iskola is; továbbá a s pisiszentgyörgyi árvaháznál az egyik családitanítói állás, sőt a választás a másik állásr. nézve is megtörtént, csak hogy a megválasztott tanító februárban fogja

majd ezen állomását elfoglalni; betöltetett ideiglenes kiscigóval az iflyefalvi állami iskolánál éppen egy év óta üresedésben volt még december hó folyamán is a torjai községi iskolánál három állomás, melyek teendőinek ellátásáról helyettesítés útján volt gondoskodva; a felsőcsernatoni községi iskolánál a 3. ik állomás, melyet nem is akar betölteni a község, a tamásfalvi községi iskolánál a második állomás, melyet a megválasztott tanító január hó 1-én foglalt el; a szárazajtai ev. ref. iskolánál egy állomás és a köröspataki ev. ref. tanítói állás, melyek betöltésére nem is sok szükség van.

Imreh Benedek volt zágonbárkán-telep-ladóc-völgyi és Bodali Pál volt komolói állami tanítóknak ez iránti kölcsönös kérésük alapján, nevezettek e két iskolánál kieserlőttettek.

A december hó folyamán vett miniszteri rendelet alapján tisztelettel megemlítem azokat, a melyekben az iskolai évről évharmadokra való beosztása a tanítóképző intézetekre és a polgári iskolákra nézve is beszünttetett a féléves időbeosztás rendelkezett el ismét; továbbá, a melyben a sepsiszentgyörgyi polgári finiskola butorzatának helyreállítására 3638 kor., a dobolló pataki állami iskola butorzat kiegészítésére 70 kor., végül a sepsiszentgyörgyi polgári iskola 1902-1903. tanévi fentartási költségeire 940 kor. engedélyeztetett, illetve kitaltatott.

Végül jelentem, hogy december hó folyamán Szotyor, Kőkös, Szaesva, Sepsimagyarós, Dobolló, Dobollópatak, és Aldoboly községekben végeztem iskolalátogatást.

Képviselőválasztás után.

Kézdivásárhely jan. 20.

Folyó hó 19-én nagy élénkség és érdeklődés mellett zajlott le városunkban a képviselőtestületnek ujjáalakítása, illetőleg kiegészítése. Megragadva ez alkalmat, elmondom e tárgyban, igen röviden, a tárgylagosság határai között, igénytelen véleményemet. Előre kijelentem azonban, hogy nincs szándékomban a választás eredményét mérlegelni. Egy, már bevezetett ténnyel állunk szemben, amelyen változtatni a jövő választásig nincs módunkban. Én tehát a választás lefolyásáról és annak mellékkörülményeiről akarok elmondani egyetmást.

Köztudomás szerint a képviselőtestület felerészben a legtöbb adót fizető (értékképviselő, virilista) felerészben pedig választott polgárokból áll. És ez helyes is! A vagyoniilag független értékképviselők bármely ügyben szabadon, senkitől sem tartva, meg-

győződésük szerint hallathatják szavukat, gyakorolhatják törvényadta jogukat. S minthogy a gazdasággal — a természet rendje szerint — nem mindig jár együtt a kellő intelligencia; igen helyes a törvénynek ama rendelkezése, hogy a képviselőtestület tagjai felerészben lehetőleg a város (község) értelmesebb polgárai közül választassanak.

És most egyik kérdés a másik után önkénytelen tolu! a tollam hegyére.

Vajjon városunkban szigorúan ragaszkodunk-e a törvény rendelkezéséhez? Vajjon elég önzetlenül járunk-e el a választásnál? Vajjon csak a közügy érdeke vezet-e, midőn szavazatunkat leadjuk az urnánál? Vajjon tisztában van-e minden jelölt ama erkölcsi és anyagi felelősséggel, mely a városi képviselőséggel jár? Vajjon egyiket-másikat nem a hiúság ördöge űzi-e, midőn képviselőségre vágyik? Vajjon a jelöltek mind arra érdemes emberek-e? Vajjon... vajjon...?

De nem folytatom tovább. Ezek mind oly kérdések, melyekre egy rövid cikk keretében alig lehetne megadni a feleletet.

A kik leszavaztunk, a volt jelöltekről bizonyára mindnyájan több névsort kaptunk. Hogy ezek kitől, honnan eredtek, nem kutatom, hogy minden tekintetben megtarthassam az ígért tárgyilagosságot. Volt e névsorok között olyan, amely kellő tapintattal állítván össze, a politikai érdekeket minden tekintetben kielégíteni igyekezett. (Sajnos: nálunk a városi képviselőválasztásnál erre is figyelemmel kell lenni.) Volt azonban olyan is, amely nagymérvű részrehajlással csak egy párt érdekeit volt hivatva szolgálni. Nagy önhittség, nagy elbizakodás és nagy részrehajlás szükséges az ilyen eljáráshoz.

Mindenestre szomorú időknél szomorú jele az efajta hazafiai felbuzdulás! No, de nem akarok rekriminációkba bocsátkozni; e helyett vessünk hát egy pillantást a volt nagyszámú jelöltek névsorára s feleljünk ösztönre a fennebbi kérdések legutolsójára: Vajjon a jelöltek mind arra érdemes emberek voltak-e?

Tagadhatatlan, hogy a legtöbb vagy képzettségénél, vagy a közügyek terén eltöltött hosszas és hasznos szolgálatai után érdemes volt a jelöltségre s így természetesen a képviselőségre is; de másfelől az is igaz, hogy volt közöttük nem egy olyan, akiről még az édes anyja sem mondhatná el ugyanezt.

Az pedig teljesen érthetetlen, hogy miért jelöltek olyanokat, akik, mint virilisták, amugy is tagjai a képviselőtestületnek. Talán csak nem az értelmi osztályt akarják ez eljárással háttérbe szorítani?

Nagy baj, — nem, betegség városunkban, hogy az ilyen bizalmi, fontos állások betöltésénél is igen sokat közlünk a pajtáskodás, sógorság, komaság,

vagy — s ez tán a legfőbb — a politikai meggyőződés elve vezérel. Ez pedig nem helyes, mert igen könnyen a város adhatja meg az árát.

Jól tudom, hogy a választás irányítására valamit tenni kell. De az az eljárás, melyet a multban követünk, t. i. a jelölteknek érdekeszerinti névsoros összeállítása, igénytelen véleményem szerint nem helyes. E helyett jobb volna, ha a városi tanács, mint erre illetékes hatóság, kitüntetné azon képviselőket, akiknek megbízatása lejárt, valamint az ellenkezőket is s akkor magunkra, névsor nélkül is tudnók, hogy városunk polgárai közül — beleértve a hivatalok, iskolák és intézetek személyzetét is — kik azon érdemes emberek, akikre nyugodt lelkiismerettel adhatjuk szavazatunkat.

Még csak egyet. Hogy engem soraim megírására nem a személyes érdek késztetett, azt hiszem, hogy ezen vád ellen megvéd az, hogy választás után mondtam el ezeket, no, meg azon körülmény, hogy nevem:

Nemő.

NAPI HIREK.

— **Tusa Gyula kitüntetése.** A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság érdemes főnökét, Tusa Gyula, pénzügyi tanácsost ő Felsőke királyi tanácsossá nevezte ki. A kitüntetés jeles tisztviselőt és hivatalfőnököt ért. Tusa Gyula, mint kiválóan képzett szakember, ismeretes széles körben. A mellett, hogy a kincstár érdekeinek erélyes és a legapróbb részletekre is kiterjeszkedő gondozója, a helyi viszonyok alapos ismerete működésének közelismerést keltő teljesítésére is képesítette. A közönséggel való érintkezésben méltányosság s a törvényszabta legszűkebb határokig terjedő előzékenység, jellemzői a fáradszatlan szorgalmu tisztviselőnek. Szívesen csatlakozunk azon üdvözlöttekhez és jókívánságokhoz, a melyeket a pénzügyi tisztviselők testületileg fejeztek ki tisztelt főnökük kiérdemelt kitüntetése alkalmából.

— **Esküvő.** Boeskor Etelkát, Boeskor Mihály kolozsvári kir. táblai bíró minivellékű, kedves leányát jan. 16-án vezette oltárhoz Dr. Sárkány Balázs, marosvásárhelyi kir. törvényszéki jegyző. Az esküvő szűk családi körben folyt le. Örök boldogság legyen a szép frigy kísérője.

— **Városi képviselők választása** Kézdivásárhelyen. kedden nagy érdeklődés közt folyt le. Megválasztottak: 1. Id. Szűcs János ker. 243, 2. Szabó Jenő 212, 3. Kovács János 201, 4. Török Sándor 195, 5. Császár Gergely 158, 6. Elekcs Béla 154, 7. Kupán József 142, 8. Szűcs Károly 137, 9. Nagy Károly 137, 10. Janosó Géza 130, 11. Benkő

T Á R S Á S A.

Körülbelül . . .

Körülbelül végére jutottam

Éltem kalandos, tarka korszakának,
Sok lány után már eleget futottam,
A sors váltói mind, egytől lejárta.

Meg kell csinálnom hát végszámadásom,
Kiadtam: reményt, hitet, ifjúságot,
S bevettem értük: — csupa balga álom —
Pillanatnyi kéjt, tűnő boldogságot.

Magános élet rablógazdasága
Elpazarolja legszebb kincseinket, —
Volt, ki okozta nem egy hajdanába'
S nincs, ki letörli forró könnyeinket.

Haan Bela.

A kézdivásárhelyi „Székely Társaság egy éve

— Titkári jelentés a kézdivásárhelyi „Székely Társaság” 1903-ik évi működéséről az 1904. január 16-án tartott 41-ik összejövetelen. —

Irta: Zajzon Sándor.

Alig egy pár éves multa visszatekintő Székely Társaságok híven követve a maguk elé tűzött nemes célt, valóban hangya szorgalommal, esendesen,

zajtalanul működtek részben a helyi, részben a nagy egész, a mi szűk hazánkban, a Székelyföldnek nyomasztó helyzetén a közfigyelem, a közérdeklődés felhívása által segíteni. A létező bajok kutfejére rálatálni, a kivezető utat megmutatni ez az a cél, melynek kell, hogy szolgálatába szegődjék minden székely ember.

Az anyagiakat nélkülöző Székely Társaság csak erkölcsi tőkével rendelkezik, de ezt közkincsosé óhajtja tenni s a lelkes munkálkodásának busás kamatja az leend, ha a közfigyelem és a közérdeklődés továbbra is oly élénken nyilvánul, mint eddig, mert akkor részben a bajok feltárása és beismerése tömöríteni fogja az egyest, hogy társulva, szövetkezettek alakulva vessenek gátat a székelység továbbbi anyagi és erkölcsi hátramaradottságának s ha ezen titáninak nevezhető küzdelemben gyengének bizonyul az egyes, a szövetkezés jöjjön a nemzetiségeket mindig dédelgető állami hatalom s a közmiveltetés fokozása, állami ipari vállalatok létesítése, új bányák nyitása, a földmivelés és állattenyésztés fellendítésére az eladósodott és leginkább a nemzetiségi barkok hiánya karmai közt haldokló székelységet az olcsó törlesztés s kölcsönök nyújtása által sietve megmenteni a végpusztulástól.

Nagy eredmény számban megy a multév nyarán megtartott tunsádi Székely kongresszus mi a Székely Társaságok működésének igazi kiesuesodását képezi, mert tervszerűen a közélet minden ágára kiterjedően hű, de egyuttal elszomorító képét adta a Székelyföld elhanyagolt közállapotainak. Jól eső örömmel említhető fel, hogy oly tiszteletre méltóan

nyilvánult ekkor az érdeklődés a miniszteri megbízottól a falusi bíróg, előkelő társaságok, egyesületek, magas állású egyéniségek, írók, tudósok, közhivatalok s egyesek részéről, hogy reménnyel tekintetünk a nem éppen vigasztalan jövőre.

Megindult a székelyek úmogatása, s mindig halad előre s ha azonnal nem orvosoltatik is minden baj, nem is szűnik meg egyszerre a jaj kiáltás, megnyugtathat az, hogy évszázados bajainkat, mellőzésünket azonnal jóvá tenni nem lehet, de tervszerű és öntudatos segítő akció olyanná teheti még a székelyt a gazdasági és ipari téren, mint a milyen volt régen a dicső szabadságharcok félelmes csatáiban, naggyá és mivelté.

Általánosan vázolva a Székely Társaságok letkezésének okait és működésük célját és eredményeit áttérek a mi kis társaságunk 1903-ik évi működésének ismertetésére is. 1902. dec. 20-án történt meg az ujjáalakulása, a volt tisztikar ismét megválasztott és pedig Intze István elnöknek, Dr. Bánffy Zsigmond alelnöknek, Zajzon Sándor titkárnak, Rákosi József gazdának, Kádár Béla jegyzőnek. Fennállása óta a társaság 41 összejövetelt tartott, melyből az elmúlt évre 15 esik. Összejöveteleink érdekessé s látogatottá s mondhatni tanulságosokká tették Intze István lelkes elnöki megnyitói, ki lelke egész melegevel talált mindig újabb, meg újabb tárgyat, melylyel előbbre vitte a társaságot a kitűzött feladat elérésében.

Összejöveteleink alkalmával nemes eszmecsere fejlődött a különböző Székely Társaságok által küldött átiratok felett. Nagy szolgálatot tett a külön-

István 126, 12. Solim Miklós 124, 13. Jakab István 124 szavazattal, rendes tagoknak továbbá 1. Jánosó Samu 154, 2. Molnár Mózes 115, 3. Hassák Vidor 110, 4. Ambrus Albert 109, 5. Jánosó Béla 102, 6. Kovács Gergely 98, 7. Dézsi Ferenc 97 szavazattal póttagoknak. A választást Dr. Sinkovits Ottó, vármegyei közgyűlési megbízott vezette nagy kitartással és tapintattal. A 13 rendes és 7 póttagságra összesen 168 jelölre szavaztak.

— **Szász Karoly utóda.** A kézdívárshelyiek kedves emlékü ref. papjuknak, Szász Karoly budapesti ref. püspöknek utódává az érdekeit dunamelléki egyházközség 316 községe nagy többséggel Bakasay Sándor kuszentmiklósi ref. esperes-lelkész, a kiváló magyar beszédűt, a Tudományos Akadémia és a Kisfaludy-Társaság tagját választották meg. Az új püspök 72 éves, de erőteljes munkabíró férfiú. Az 6 jeles fordításában bírujk Homér „Hias” at Lucamus „Tharsalia”-ját s ezenkívül több elbeszélést korrajzzal, regénynyelvű gazdagította irodalmukat.

A Székely Társaságból. A k. vásárhelyi Székely Társaság jan. 16-án tartotta 41. ik. összejövetelét. Dr. Bánffy Zsigmond elnöklésével. Az első pont Zujzon Zandornak, a Társaság buzgó titkárnak évi jelentése volt, melyet a Társaság élönzéssel honorált s a „Székelyföld”-ben közölni határozott. A vagyoni állapotról teti ezután jelentést Rákosi József. A jelentés szerint a Társaság vagyona takarékos betétben, 246 K. 62 f. Teher semmi. A Társaság elismeréssel vette tudomásul a pontos számadást s érette hű pénztárosnak elismerést nyújtott. A Székely Kiállítás ügye aerült ezután napirendre. A Társaság elhatározta, hogy minden erejével, készséggel fogja támogatni erkölcsileg a Székely kiállítást s erről az Erdélyi Gazdasági Egyesületet átiratban értesíteni. A kézdívárshelyi timár iparosoknak egy esztendő gép adományozása iránti kérését pártoló ajánlattal fogja a Társaság felterjeszteni, ugyisint Szász B. kézdívár elyi fazekas mesternek s modellekkel és műhely berendezési tárgyakkal való segélyezése iránt is előterjesztést tesz a marosvásárhelyi iparkamara utján. Vég tisztujtítás volt. Megválasztattak újból: Intze István elnök, Dr. Bánffy Zsigmond alelnök, Rákosi József pénztáros-gazdává, Zujzon Sándor titkárrá és Kádár Béla jegyzővé.

— **Halálozás.** Pénzes Lázár Bereck városnak 25. éven át pénztárossa és 28. éven át egyházbíró f. hó 14-én, életének 61. évében meghalt. — Az elhunytban egy derék, jóra való székelyember, gondos családapa, ügybuzgó hivatalnok szállt sírba. — Temetése ezekre menő résztvevő közönséggel, három pap megható gyászszertartása mellett f. hó 16-án volt. A

boldogultat több gyermeke, köztük 2 papnövendék fia siratja. Áldás poraira!

— **Az egyetlen elitébál** Kézdívárshelyen a most folyó farsangon az általános népszerűségnek örvendő „Kereskedő Ifjak Társulata”-é lesz, február 6-án. A rendezőség, mely arról ismeretes, hogy előkészítéssé, figyelemben párja nincsen, már megtette az előkészületeket arra nézve, hogy a farsang ezen egyetlen elitébálja is, mint az ifjuság minden mulatsága, pompásan sikerüljön, azért előre is szívesen hívjuk föl reá a közönség figyelmét.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** A k. vásárhelyi rendőrkapitányi hivatal, mint katonai ügyi osztály, az 1889. évi VI. t. c. -hez kiadott utasítás I. rész 34. §. 2. pontja értelmében ezennel közli, hogy a Kézdívárshely városban 1883-ban született s ugranda illetékes hadkötelesek sorshuzása 1904. január 27-én d. e. 9 órákor a rendőrkapitányság hivatalos helyiségében fog megtartatni. Ezen körülmény azon kijelentéssel vétetik közbe, hogy a sorshuzás nyilvános és hogy azon az érdekelt hadkötelesek és hozzátartozók, jelenlénni jogosítva vannak. Kézdívárshelyen, 1904. január hó 18-án. Boda Gergely, h. r. kapitány.

— **Új jegyző.** Bereck város az elmúlt héten új jegyzőt választott, Balás Pál volt jegyző aggrórára való tekintettel megvált állásától. A választásnál a közbizalom Szörösey Gábor okleveles jegyző, főszolgabírói irodavezető személyére összpontosult, ki is nagy szavazat-többséggel meg lett berecki jegyzővé. Az új jegyző már el is foglalta állomását. Kívánunk neki új, nehéz állásához sok sikert és sok üdvös eredményt.

— **A farsangi mulatságok** rendezése iránt nem nagy a lelkesültség. Ez ideig csupán két bárlól volna szó, u. m. a Kereskedő Ifjak Társulata és az árva ház bárljáról. Hogy ez a kettő jól fog sikerülni, az iránt nincs kétség. Hogy több bál lesz-e, arról ez ideig mélysegesen hallgat a fámá.

— **Halálozások.** Deák Zsigmond teleki földbirtokos felesége szül. Deák Zsófia élete 53-ik, házassága 34-ik évében Teleken, folyó hó 16-án, — özv. Izsák Lajosné sz. Szőcs Juliánna, Dr. Izsák Lajos orvos édes anyja Sepsiszentgyörgyön, folyó hó 17-én, 71 éves korában, — Cseh Lajosné sz. Vajda Ida Alesernátonban, folyó hó 16-án elhunytak. Nyugodjanak békében.

— **A „Berecki Olvasókör”** folyó hó 23-án ének, zene, felolvasás és szavallatokkal egybekötött táncmulatságot rendez, melyre a meghívók már szétküldettek. Ha valaki még igényt tart meghívóra, forduljon az egylet választmányához.

— **A kézdívárshelyi rendőrkapitányság,** mint katonai ügyosztály az 1889. évi VI. t. c. -khez

kiadott utasítás I. r. 30. §. 2. pontja alapján ezennel közli, hogy a kézdívárshelyi illetőségű, 1883., 1882. és 1881. évben született és a folyó évben rendes sorozás alá kerülő hadkötelesek összeírási lajstromai 8 napon keresztül, a rendőrkapitányság hivatalos helyiségében, közszemlére ki vannak téve, ahol azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s azok ellen esetleges észrevételeit megteheti. Kézdívárshelyen, 1904. január hó 18-án Boda Gergely, h. rendőrkapitány.

— **Köszönetnyilvánítás.** A háromszékmegyei Erzsébet árvaleány nevelőintézet karácsonyfájára adakozni szívesek voltak: (Folyt. és vége.) Kiss Lajosné öngnagsága gyűjtőívén: Benkő Istvánné 2 kor., Ifj. Tóth Istvánné 1 kor., Dr. Bodor Ferenc 1 kor. 70 fill., Silberberg Mórné 1 kor., Dézsi Bálintné 1 kor., Dr. Haan Béla 1 kor., Kiss Lajosné 2 kor., Nagy Gerőné öngnagsága gyűjtése: Nagy S. Pál 2 koszoru füge, 20 drb. cukorka, fél kiló sárga cukor, Turóci László 2 drb. imakönyv, 18 képeskönyv, Jánosó F. Lajos 2 koszoru füge, 1 kiló szentjánoskenyér, Ifj. Jánosó Mózes 2 drb. képes, 5 drb. nótész, 6 drb. ceruza, Alberti Albert 5 kendő, Ifj. Dávid István 2 hárász kendő, Jánosó János könyvkötő 50 fill., Nagy Gerőné 1 kor., Welner Jánosné öngnagsága gyűjtése: Id. Török Sándor 1 kor., Ifj. Török Samu 1 kor., Cseh Gyula 1 kor., Andrassy Albert 1 kor., Nagy Józsefné 40 fill., Ifj. Dávid Istvánné 6 drb. zsebkendő, David János 40 fill., Vargha Vilmos 1 kiló maróni, 1 koszoru füge, Ifj. Tóth Istvánné 1 kor., Gyárfás Károly karácsonyfadísz cukor, Kovács Daninó 1 koszoru füge, Bartha Gyula 6 drb. szőr fekete kendő, Jánosó Gyula játékszerek, Dávid Antal 6 drb. zsebkendő, László Zoltán karácsonyi cukorkák, Szabó Lajos cukorkák, Ifj. Kovács Jánosné 1 kor., Tompa Zoltán karácsonyfadísz cukor, Turóci István 2 drb. baba, Hamar Zoltán füge, Dávid Gyula füge, Kovács Sándor füge 2 koszoru, Nagy Lajosné 1 kor., Boldizsár Imre karácsonyfadísz, Dobál Lajos koszoru füge, Wertánok 60 fillér, Ugray Lajos cukorka, füge, Hassák Vidor 2 kor., Asboth Victor 40 fillér, Révész Cyrill 1 kor., Hermann Irén 40 fillér, Koch Sándor 1 kor., Welner Jánosné 1 kosár alma és 1 korona. Fogadják mindnyájan hálás köszönetünket azon fő óhajunk kíséretében, hogy az árvák ártatlan örömeiből hosszú, boldog életük minden percében a keresztényi szeretet azon boldogító tudata fakadjon, hogy: „a földön mindig megtettem, a mit erőmhöz mérten felebarátaimért tehettem.” A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány nevelőintézet nevében: Kézdívárshelyen, 1904. január hó 9-én. Nagy Károly, igazgató.

böző vidéken lévő Székely Társaságok szerves működésének helyes irányítására a Budapesti Székely Egylet által alapított Marosvásárhelyi Központi Iroda s szintén ilyen irányú szervezet a Székely Társaságok szövetsége Marosvásárhelyt, mely egységessé teszi a feltéve őrzött önállóságnak veszélye nélkül a Székely Társaságokat.

A Társaság összejövetelein előadt számos felolvasás érdekes és előadás közül kiemelhetjük M. Székely János által a gazd. munkás és eseléd-pénztár áldásos intézménynek az ismertetését, melyet nemcsak összejövetelünkön, hanem egy népgyűlésen is ismertetett, továbbá szintén tőle hallottuk a Sífűd oktatás szükségességéről tartott érdekes felolvasást, mely Dr. Bánffy Zsigmond buzgó alelnök indítványára megküldött a vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumhoz, a székelyföldi Kormánybiztossághoz, és a Háromszék vármegye kir. tanfelügyelőségéhez azon kéréssel, hogy az említett miniszterium tanítók számára rendeztesen egy nyári sáfűd tanfolyamot s így elsajátítva bevitethessék még a jelen tanév folyamán az elemi iskolába is a kézügyességi oktatás. Nem tudható, hogy a Székely Társaságnak volt-e része benne, de a tanfolyam épen a városunkban a nyár folyamán megtartott.

Jelen tanulmányt olvasott fel még Dr. Bánffy Zsigmond alelnök, alapos tudással fejtgette a Székely Központi Iroda által a Társasághoz intézett kérdést, hogy mily módon és eszközökkel fejleszthető a Székelyföldi házi ipar.

A múlt év karácsony táján Aradon és Debrecenben rendezett székely házi ipari bazárokon részt-

vett kézdívárshelyi iparosok, mint kiállítók által küldött tárgyak szállítási díjainak ígért megtérítésére kérését intéztetett a sepsiszentgyörgyi iparfejlesztő bizottsághoz és a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához. Pártoló kéréstadtunk be a marosvásárhelyi községi isk. államosításáért a vall. és közoktatásiügyi miniszteriumhoz.

Vajna Károly egyik leglelkesebb tag indítványára megkeresett a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság, hogy a Hangya szövetkezet kebelében létesített fogyasztási szövetkezetek kérésére ne tagadtassék meg a szesz és dohány árusítás; továbbá Szász Bálint fazekas anyagi támogatására és modellekkel való ellátására kérés adatott be a keresk. és iparkamarához.

A jótékonyágról se feledkezett meg a Társaság, mert Dézsi Mózes kézdívárshelyi iparos elhalálozása folytán nagy nyomorban hátrahagyott árváinak felsegítésére 1903. ápr. 11-én 101 K. 16 fillért gyűjtött, hogy ily tekintélyes összeggel törülhettük le az árvák első könyveit, Kiss Károly tag fáradságtalan közreműködésének tulajdonítható, miért a társaság ugy a nemes szívű adakozóknak, mint Kiss Károly és Zujzon Sándor gyűjtőknek köszönetet szavazott.

Ezen kívül hozzá járult György János almási illetőségű vakgyermek neveltetési költségeihez az idén is 6 koronával.

Ismeretes, hogy épen a székelyföld természeti szépségeinek, regényes tájainak, páratlan hatású fűdőknek, felülmúlhatatlan borvízeinek igazi bemu-

tatására, megismerésére az újabb időknem sokat tettek. A Székely Központi Irodának és a marosvásárhelyi Székely Társaságnak köszönhető, hogy a látnivalók programját úgyenes összeállítva, több kirándulást rendezett, a kirándulók mindenütt a Székely Társaságok kalauzolása mellett ismerhették meg a székelyföld nevezetességeit. Nekünk is volt szerencsénk egy kiránduló társaságot fogadni. Azokban megjegyezhető, hogy a kirándulók sikereinek a biztosítására szükséges, hogy minden tényező közreműködjék.

Szándékosan hagytam idáig említetlenül az E. M. K. E. 200 koronás segélyét, mit a Társaság kérésére kaptunk; ez a segély a Társaság működése irányának helyeslése és elismerése jelölé tekinthető.

A Székely Társaság az idén 3 új taggal szaporodott, kik e helyen is legyenek üdvözlöve, mert karöltve és váltva működtek a Társaság minden egyes régi tagjával a kitűzött nemes cél elérésére.

Az eredmények s a siker reménye szülik a lelkesedést s tekintve az elmúlt évre jól eső örömmel tapasztalható a lelkesedés olyan foka, mely ha továbbra is hivatni fogja a Székely Társaság tagjait, akkor megközelítettük azt a magaslatot, honnan visszatekintve jól eső örömmel tölti el az egy cél felé törekvők kebelét.

Megköszönve a szíves figyelmet kérem, hogy méltóztassanak titkári jelentésmet tudomásul venni.

Hirdetések.

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. sz.

„Fuchsol“ kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„Fuchsol“ kipusztítja az összes férgeket u. m. poloskát, bolhát, svábbogarakat, molyt, stb. a fajzattal együtt.

„Fuchsol“ nem általános szer, hanem minden állat nem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. (8. 1—12.)

Közvetlenül kapható Ujházy Árpád és Társai vegyészeti laboratóriumában POZSONYBAN.

KIADÓ LAKÁS.

A Szőcs Lajos-féle ház (I. kerület 19. udvartér) **azonnal kiadó, esetleg örök áron eladó.**

Bővebben tudakozódhatni a „Nemzeti szálloda“ vendéglőszénel. (7. 3—3.)

ELADÓ

egy 9 méter hosszú, 3 1/2 méter magas, 2 méter széles lappancs, ablak és záros ajtóval ellátott **pavillon jellegű méhes**, egyéb épületnek is alkalmas. Értekezhetni **Özv. Kiss Jenőné**nél Kézdivásárhelyt, csernátóni-ut. (11. 1—3.)

HIRDETÉSEK

oicsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószer, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó“-féle gyógyszerár mellett.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkozzoruk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érezetűekkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olesó áron eszközöltetnek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoesikat, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületű székeket, chiffonkat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matraczokat stb., stb., melyek saját felügyeiletem alatt házamnál készülnak, rendkívüli olesó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnapí és alkalmi ajándékul ajánlok arezkép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkefék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedű hurok, óialánczok, olvasók, zsebtükrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, ugy katholicusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanzserek és naptárok dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom érezsarkokkal, miáltal azok tiszterte tartósabbakká válnak.